

SANATAIDESANOMAT

SUOMEN SALAMYHKÄISIN SANATAIDELEHTI

SYNKKIÄ RIKOKSIA JA MUSTAA HUUMORIA

Norssin 8.B:n dekkari-ideoista muotoutui novelleja ja sarjakuvia

Pia Krutsin

Murha! Etsivä! Veitsi! Sanoja ilmestyy näytölle äikäntunnin aluksi. Norssin 8.B-luokka naputtelee kännyköillään asioita, joita rikostarinoista tulee mieleen.

Seuraavaksi kehitellään sanataideopettaja **Pia Krutsinin** johdolla yhteistä tapahtumapaikkaa, johon jokaisen tarinan tulee liittyä. Syntyy "Kehä 5", sumuinen, hämärä ja vaarallinen esikaupunki, joka muistuttaa hieman Itä-Helsinkiä.

Yhdessä luodaan myös salapoliisihahmo, Jorgos "Boss" Kontula, jota saa halutessaan käyttää oman tarinansa pää- tai sivuhenkilönä. Yhteinen ideointi on valmis.

Lopulta jokainen aloittaa omaa työskentelyään keksimällä tarralapuille ehdotuksia selvitetävistä rikoksesta. Ideoinnin tulokset kiinnitetään luokan ilmoitustaululle "tutkintatauluksi". Sitä saa hyödyntää oman tarinan suunnittelussa.

Äikänope **Annu Viheriälehto** antaa ohjeita työskentelyyn. Oma tuotos voi olla sarjakuva, novelli tai muu vapaasti valittava tekstilaji, kuten uutinen tai päiväkirja. Työskentelyyn on käytettävissä useampi oppitunti.

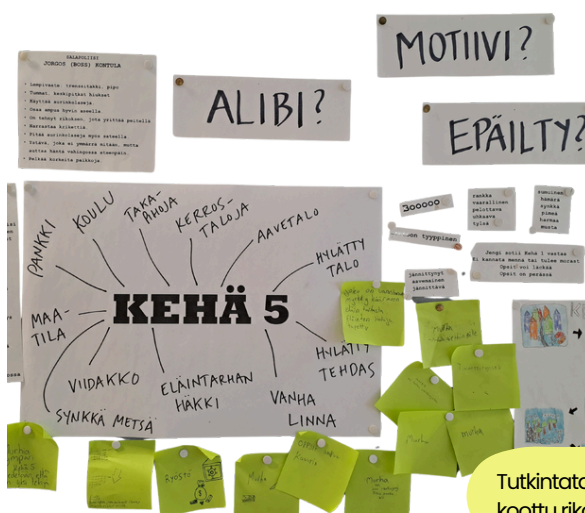
Noin kuukauden päästä "palataan rikospaikalle": tekstit ovat valmiita. Novelleja on syntynyt kymmenkunta, samoin sarjakuvia. Myös yksi käsinkirjoitettu päiväkirja löytyy joukosta.

Löytyykö jokaisesta tekstistä ensimmäisellä tunnilla ideoitu murha? Ei, sillä mukana on myös kidnappauksia, pankkiryöstöjä ja varkauksia. "Boss" Kontula on usein päähenkilönä, mutta löytyypä joukosta myös teksti, jossa seikkailee samanniminen kissa!

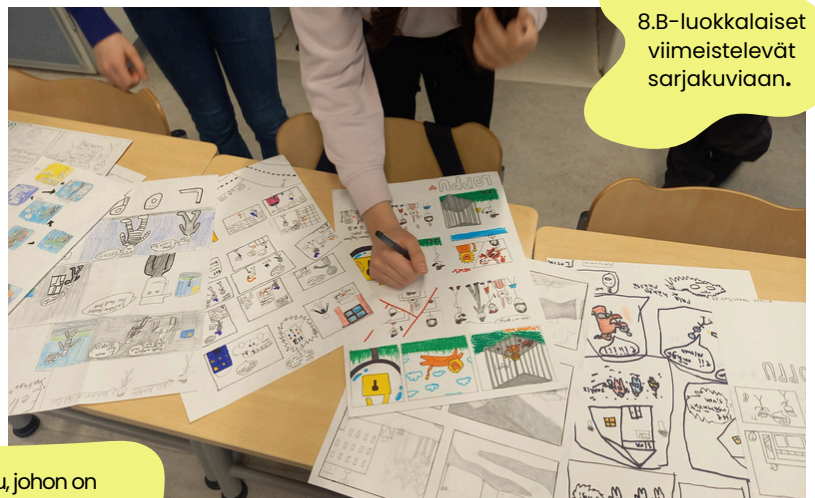
Tarinoissa pilkahtaa synkkyden vastapainoksi usein myös musta huumori.

Projektin päätteeksi Pia kokoaa sekä novellit että sarjakuvat omaksi julkaisukseksi, ja syntyy kaksi antologiaa, eli tekstikokoelmaa. Jokainen tekijä saa tietysti oman kappaleensa.

Näistä teoksista kannattaa syystäkin olla ylpeä!

Tutkintataulu, johon on koottu rikostarinan aineksia.

8.B-luokkalaiset viimeistelevät sarjakuviaan.

Kuva: Pia Krutsin

Sanataidesanommat on Sanataideyhdistys Yöstäjän julkaisu, joka sisältää lasten ja nuorten omaan sanataiteeseen liittyviä uutisia, kuulumisia ja luovia tekstejä. Lehteä toimittavat Yöstäjän sanataidekasvattajat.

SANATAIDESANOMAT

SUOMEN SALAMYHKÄISIN SANATAIDELEHTI

TOIVEENA LISÄÄ AIKAA KIRJOITTAMISELLE JA RENTOA TYÖSKENTELYÄ

Pia Krutsin

Mitä kasiluokkalaiset itse ajattelevat sanataiteesta ja kirjoittamisesta?

Vastaamassa Tampereen Norssin 8.B:ltä **Siiri Heiskanen, Emilia Lennon, Joel Pilviö, Lili Ruostila, Emil Siiskonen ja Topi Sjöholm.**

Mitä mieltä olit yhteisestä ideoinnista projektin aluksi?

Siiri: "Oli siitä vähän hyötyä. Piirsin etsivän vaatteita sen näköiseksi, mitä yhdessä suunniteltiin."

Emilia: "Siinä pääsi helpommin alkuun. Boss Kontula oli ainakin mukana tarinassani."

Lukevatko nuoret tarpeeksi vapaa-ajalla?

Siiri: "Jos koulussa ei luettaisi, niin ei tulisi kyllä luettua niin paljon. Pitäisi olla kiinnostavampia kirjoja."

Joel: "Luen itse aika paljon, mutta moni ei lue. Puhelimen käyttöaikaa pitäisi vähentää. Harva pystyy itse sitä säätämään."

8.B palautteita dekkariprojektista:

- Suurin osa oli sitä mieltä, että oma tekstiprojekti onnistui hyvin tai jopa erinomaisesti.
- Muutamien mielestä projekti tuntui myös vaikealta tai tylsältä.
- Moni haluaisi jatkossakin aikaa tunneille rentoa työskentelyä, ryhmätöitä tai vapaasti valittavia tehtäviä.
- Sarjakuvien tekemistä toivottiin lisää.

Kuvassa vasemmalta oikealle: Lili, Siiri, Emilia, Emil, Joel ja Topi

Kuva: Pia Krutsin

Voiko kirjoittamalla innostua teksteistä?

Topi: "Valitsen mieluummin kirjoittamisen kuin lukemisen. Siinä saa itse keksiä ja päättää, mitä tapahtuu. Ja jos kirjoittaa yhdessä hyvän kaverin kanssa, niin pystyy yhdistämään ajatuksia ja mielikuvia."

Joel: "Silloin voisi helpommin alkaa lukea muidenkin tekstejä ja mielipiteitä ja kiinnostua kirjoista, kun itsekin kirjoittaa."

Pitäisikö koulussa kirjoittaa enemmän luovia tekstejä?

Emil: "Joo. Kun ei tule muuten kauheasti kirjoiteltua, niin se voisi olla hyvä. Luovaa kirjoittamista on koulussa liian vähän."

Lili: "Ei tarvitse tehdä enemmän, mutta pitäisi vain olla kirjoittamiselle enemmän aikaa, koska yleensä ei ehdi kunnolla keskittyä."

Sanataidesanommat on Sanataideyhdistys Yöstäjän julkaisu, joka sisältää lasten ja nuorten omaan sanataiteeseen liittyviä uutisia, kuulumisia ja luovia tekstejä. Lehteä toimittavat Yöstäjän sanataidekasvattajat.

SANATAIDESANOMAT

SUOMEN SALAMYHKÄISIN SANATAIDELEHTI

LIELAHDEN SALAPOLIISIPAJOISSA SYNTYI HYYTÄVIÄ RIKOSUUTISIA

Rikosaiheisissa sanataidepajoissa tutustuttiin rikostarinan aineksiin ja kirjoitettiin omia uutisia ja tarinoita

Minttu Tervaharju

Myös Lielahdessa syvennyttiin syksyllä salapoliisi- ja rikostarinoiden maailmaan. 4.A:n dekkari-pajoissa keksittiin ensimmäisenä yhteinen tapahtumapaikka, tulevaisuuden maailmaan sijoittuva Megacity.

Sen jälkeen laadittiin luokan oma salapoliisitarinageneraattori, josta saa apua silloin, kun tyhjän paperin pelko iskee. Tarinageneraattoriin keksittiin rikostarinan sopivia etunimiä ja sukunimiä, johtolankoja sekä valmiita tapausnimiä, joiden pohjalta oli helppo alkaa suunnitella rikostarinan henkilöitä ja tapahtumia.

Tietenkin tarvittiin myös iso liuta epäiltyjä, joiden nimet arvottiin salapoliisigeneraattorin lappujen avulla.

Dekkariaiheen loppuhuipennuksena laadittiin Megacityn uutislehti Megasanommat. Megasanommissa käsiteltyjä uutisaiheita olivat muun muassa:

- *Myrkytetyn oliivin tapaus*
- *Kadonneen sormuksen tapaus*
- *Megacityn pikajunan mysteeri*
- *Varastetun tiikerin tapaus*
- *Kadonneiden megisten tapaus*

Megasanommiin saatiin myös joukko säätiedotuksia, määätiedotuksia, päätiedotuksia ja yksi jäätiedotus.

4.A:n oppilaita salapoliisihommissa

Kuva: Minttu Tervaharju

Lielahden 4.A-luokalla on ehtinyt olla Lukutaitounelmia -hankkeen aikana kaikista eniten sanataidetunteja, ja niissä ollaan käsitelty useampaa aihetta. Tällä hetkellä luokassa on aiheena fantasia, mutta syksyllä käsitelty dekkari aihe on jäänyt mieleen.

“Kivointa sanataiteessa on ollut salapoliisipajat, ja se kun keksittiin oma salapoliisihahmo”, **Jasmiina Bilic** kertoo. Myös **Aarni Chambon** tykkäsi dekkarikokonaisuudesta. Hänen mielestään parasta oli rikosuutisten tekeminen lehteen. Monille jäi kivana tehtävänä mieleen myös salapoliisitarinageneraattori, jossa keksittiin salapoliisitarinaan sopivia nimiä. Yllätyselementti oli generaattorissa parasta, nimiä oli hauska arpoa eivätkä ideat loppuneet kesken.

Rikosuutisista kootaan myöhemmin keväällä julkaistava salapoliislehti, johon osallistuu myös 5.A-luokka.

Sanataidesanommat on Sanataideyhdistys Yöstäjän julkaisu, joka sisältää lasten ja nuorten omaan sanataiteeseen liittyviä uutisia, kuulumisia ja luovia tekstejä. Lehteä toimittavat Yöstäjän sanataidekasvattajat.

SANATAIDESANOMAT

SUOMEN SALAMYHKÄISIN SANATAIDELEHTI

MIKÄ IHMEEN SANATAIDESANOMAT?

Sanataidesanommat on tiedotuslehti, joka on syntynyt osana Yöstäjän Lukutaitounelmia-hanketta. Sanataidesanomaa julkaistaan verkossa ja ilmoitustauluilla vuonna 2025 noin kerran kuussa.

Lehdessä kerrotaan kuulumisia Yöstäjän työpajoista ja nostetaan esiin lapsia ja nuoria tekstien tekijöinä. Uutisaiheita voivat olla myös sanataiteen tapahtumat, ilmiöt tai kiinnostavat henkilöt.

Lehdessä julkaistaan myös lasten ja nuorten omia tekstejä. Aikuisia lukijoita varten kirjoitamme sanataidekasvatuksen taustoista, tekijöistä ja menetelmistä.

SANATAIDEYHDISTYS YÖSTÄJÄ

Yöstäjä on tamperelainen yhdistys, jossa työskentelee kirjallisuuden ja sanataidekasvatuksen ammattilaisia. Johdatamme kaikenikäiset tarinoiden ja mielikuvituksen maailmaan.

Työpajoissamme tehdään ja koetaan sanataidetta yhdessä. Julkaisemme lasten ja nuorten tekstejä ja järjestämme kirjallisuuteen liittyviä hankkeita, tapahtumia ja kilpailuja.

posti@yostaja.fi

TÄMÄN NUMERON TEKIJÄT

Pia Krutsin
on
sanataidekasvattaja,
joka
suosikkisalapoliisi on
Hercule Poirot.

Minttu Tervaharju
on
sanataidekasvattaja,
joka rakastaa synkkiä
mysteerejä.

Kuvituskuvat: Jani Ikonen

SANATAIDEKASVATUKSESTA

Sanataide on luovaa, kielellistä ilmaisua. Sanataiteen harrastaminen tukee kielen ja mielikuvituksen kehittymistä sekä monilukutaitoa.

Sanataidekasvatuksen tavoitteena on innostaa lukemaan, kirjoittamaan ja toimimaan tekstien maailmassa.

Sanataidetyöpajoissa kirjoitetaan omia ja yhteisiä tekstejä, jäljitetään aiheita tarinoille, seikkaillaan mielikuvitusmaailmoissa, riimitellään ja lorutellaan, tutustutaan kiinnostaviin kirjoihin, esiinnytään ja kuunnellaan.

*Sanataide on
kuukävelyä,
sen avulla
pääsee
irtautumaan
pinnalta.*

Soila, 12